

A műegyetem.

Budapest, szept. 20.

Jóleső érzéssel gondolunk műegyetemünkre, arra a főiskolára, melynek hagyományai nem nyulnak vissza mult századokra, melyet a jelenkor szükségletei megteremtettek maguknak, de a mely bámulatos módon, szinte szemünk láttára nő és gyarapodik. Gyönyörű épületesoportot emelt neki a nemzet a Duna jobb partján, mely most bizonyára egyike a világ legszebb és lebecsültebb hajlékainak a műegyetemi oktatás számára, de az az élet, a mely oly serényen folyik, mindenképp méltó pompás elhelyezésére. Ott igazán tanulnak és tanítanak. A hagyomány nagy dolog, de néha ólomsúly gyanánt nehezedik szellemi organizmusokra, elzárja előlük a jelen szükségleteivel való eleven kapcsolatot, melyekhez nem tud elég hajlékonyan hozzá simulni. A műegyetemünkön főleg azt szeretjük, hogy nyílt szemmel, figyelmes lélekkel, eleven érzéssel nézi a jelenkor szükségleteit és úgy szervezkedett, hogy azok változtával, fölismerésével szinte villámgyorsan tud alkalmazkodni hozzájuk. A nagyon erős, nagyon egészséges és folyton növekedő organizmus benyomását teszi. Nagy laboratóriumai, könyvtára, intézetei a műszaki tudásnak oly centruma, mely immár fölöslegessé teszi, hogy ifjaink külföldre menjenek annak megszerzéseért. A külföldi tudományos világ és irodalom előtt sem ismeretlen mennyiség a műegyetemi tanárok tudományos munkássága. Számosan közülük a műszaki tudományok gyarapításában is számot tesznek. Hogy ennek mekkora jelentősége van első sorban hazánk anyagi, gazdasági fejlődésében, szinte beláthatatlan. Itt készül a modern Magyarország gazdasági hadseregének vezér- és tisztikara. A magyar ipar és gazdaság életét szive itt dobog. Bár mennyit irtunk és szónokoltunk és cselekedtünk is, még mindig tulságos sok a jogász Magyarországon, az a jogász, mely ezerszámra van beiratkozva az egyetemen és százsámra se látogatja az előadásokat vagy egyébként tanulna. A műszaki és gazdasági tudás elterjedtségének még mindig a legelején állunk Magyar-

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző

Cím *A műegyetem*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bpp.
(Hely)

1912. IX. 21.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

378

Hely

Idő

"1912"

Személy

országon. De minek ismételnök, a mi ugyis köz tudomásu? Magyarország tudvalevőleg az az ország, melyben mindent tudnak, a nélkül, hogy ennek a tudásnak gyakorlati kihatása volna az életre, általában cselekedetünket irányozná. De a műegyetem az a modern intézetünk, iskolánk, a mely nem törődik akadályokkal, mely lépésről-lépésre tért hódít, egyike a legrealisabb magyar dolgoknak a szónak legideálisabb és legrealisabb értelmében.

Ilyeneket fog mindenki gondolni, a ki Rados Gusztávnak, a műegyetem rektorának minapi székfoglalóját és az elmúlt évről való jelentését olvassa. A terjedelmes munka nem frázisokból, hanem tényekből épült, habár formailag is olyan, hogy a klasszikus hagyományok elhanyagolásáról sem panaszkodhatunk a műegyetemen. Megtudjuk ebből a jelentésből, hogy ismét nevezetes változások készülnek a műegyetem belső életében. A műegyetem egész szervezeti szabályzatát, melynek keretében az oktatás már nem képes „oly mértékben lépést tartani a műszaki tudományok haladásával és a gyakorlati élet folyton fokozódó igényeivel, mint ez kívánatos volna“, több évre terjedő tanácskozások alapján átdolgozták és most a mi aisztériumhoz fölterjesztették megerősítés végett. A rektor nem ismerteti az új szabályzatot, mert még nem érvényes, de bizonyosak lehetünk benne, hogy az haladást fog jelenteni a műegye-

tem életében. A vegyész-mérnöki szakosztály fejlesztésére máris intézkedések történtek, melyeket a szakemberek örömmel üdvözölnek. Több ily intézkedést sorol föl a jelentés, mely magába véve részlet és melynek ismertetése nem ide tartozik, de melyek mindegyike a műszaki élet terén fontos és messzire kiható.

De legfontosabb kétségkívül az új szakosztály terve, mely, úgy látszik, ebben az évben nevezetes módon közeledett megvalósulásához. A közgazdasági szakosztályról van szó. A műegyetemen már évek óta foglalkoznak azazal a kérdéssel, hogyan lehetne azokat a jogi, államtudományi, közgazdaságtani tárgyakat intenzivebb módon tanítani, melyekre a műszaki karnak szüksége van. Most úgy vagyunk, hogy jogászaink nem értenek semmit, illetőleg kevesebbet a műszaki dolgokhoz, melyekhez fájdalom gyakran nagyon is közük van, de mérnökeink sem tudnak sokat a közigazgatásról, melynek üzemébe pedig be kell illeszkedniök.

Azok a különleges előadások, melyeket a hiány pótlása végett a műegyetemen tartottak, nem feleltek meg egészen céljuknak. Most fölmerült a közgazdasági egyetem eszméje. Ekkor támadt az a gondolat, nem lehetne-e külön közgazdasági szakosztállyal a műegyetemen a fölmerült eszmének eleget tenni? A rektor nem közli beszámolójában azt az emlékiratot, mellyel a mű-

egyetemi tanács az ügy érdekében a miniszterhez fordult. De közli azt az örvendetes eredményt, hogy *Zichy János*, a közoktatásügyi miniszter, *magáévá tette az eszmét* és már az 1913. évi költségvetésbe harmincezer koronát állított be, mint az új szakosztály fölállításának első részletét. Igaza van a rektornak, ez korszakos dolog! Közgazdasági *egyetemet* bajos lett volna hamarjában létesíteni, de a városokat újra nyugtalanítottuk volna és' jöttek volna a petíciók, de nem jött volna az új egyetem. A müegyetem, a melynek nagyszerű a gyakorlati érzéke, a maga lelkiismeretes munkájával mihamarább meg fogja valósítani az új szakosztályt és ezzel valóban nagy és nevezetes szolgálatot fog tenni Magyarország gazdasági fejlődésének. Kivánatos volna azonban, hogy a müegyetem közzétenné tervezetének alaprajzát, hogy mindenki, a ki hivatott, hozzászólhasson az ügghöz.

Még csak a *müegyetemi otthonról* akarunk néhány szót szólni. Fájdalom, még nincsen meg és' nem osztozunk a rektor bizalmában, hogy egyhamar meglesz. Ugy rémlik, hogy a főváros intéző köreiből — a főváros akarta az otthont fölépíteni, mint annak idején jelentettük — most dér szállt a humanitárius és szociális tevékenységre. A tempót nevezetes módon megllassították, a pénz nincs bőviben és akármennyit kérnek is kölcsön, annak mindnek megvan a maga helye. Hogy az egyetemi és' müegyetemi otthon e helyek közé tartozik, nem tudjuk. Ily „helyek“ nem szoktak, fájd-

lom, az első „helyek“ közé tartozni. Mi azonban a szegény diákok jobb, egészségesebb és erkölcsi szempontból is a mostaninál százszor megfelelőbb elhelyezésénél fontosabb kérdést nem igen ismerünk, ámbár annyi a fontos kérdés, mely elintézést követel, hogy fő a fejünk, ha rájuk gondolunk. Nem ezen a nézeten vannak Magyarország gazdasági és ipari körei. Mert akadtak ugyan egyes mecénások, áldott legyen nevük, *Reiner Vilmos*, károlyvárosi kereskedő *ötvenezer* koronát adott a technikusolthonra, *Kolmár Róbert*, zágrábi lakos *huszezer* koronát, *Devecis Del Vecchio Ferenc* boldogult szüleinek emlékére négyezerötszáz koronát — de hol maradtak nagy vállalataink, melyeknek milliónyi nyereségeit magyar mérnökök munkája gyarapítja, részvénytársaságok, gyárak stb. stb. A nagy gépgyárak, malmok, cukorgyárak, elektromos vállalatok stb. stb. De hát adjunk nekik időt, talán még nem tudják a dolgot. Nem tudják, hogy itt sok száz szegény diák van, kiknek munkacerejét a sanyaru diákévek időnek előtte fogyasztják, sorvasztják. Majd meglátják, hogy mihelyt megtudják, akkor Ganzék, Rimamurány, Salgótarján és ez meg az, a Hitelbank, a Kereskedelmi Bank, hogy fognak sietni azok számára alapítványokat tenni, a kiknek munkájától elsősorban függ ez óriás vállalatok fölvirágzása. De nekik maguknak kellene *fölkérés nélkül* az ügyet kezükbe venni és a müegyetemet megajándékozni ezzel a fontos életszervvel.